

**SEKTOROWY
PROGRAM
OPERACYJNY**
Restrukturyzacja i modernizacja
sektora żywnościowego
oraz rozwój obszarów wiejskich,
2004 - 2006

Urząd Marszałkowski *Województwa Warmińsko-Mazurskiego*

Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa

Biuletyn Informacyjny Rolnictwo i Obszary Wiejskie Warmii i Mazur

Nr 1/2008

Opracowała: dr inż. Joanna Karwowska

10-562 Olsztyn ul. Emilii Plater 1,
tel. (089) 5219250, fax (089) 5219259, e-mail: dow@warmia.mazury.pl
www.sporol.warmia.mazury.pl

SPIS TREŚCI

I.	SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia.....	3
2.	Bezrobotni mieszkańcy wsi.....	5
II.	FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006	
1.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 18.12.2007 rok – działania wdrażane przez ARiMR.....	5
b.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 30.12.2007 rok – działania wdrażane przez Urząd Marszałkowski.....	6
2.	SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”	
a.	wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 18.12.2007rok.....	7
III.	PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH	
1.	Wykaz działań w ramach PROW za rok 2005/2006wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 18.12.2007r.....	8
2.	Wykaz działań w ramach PROW na lata 2007-2013 –wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 18.12.2007r.....	9
3.	Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych.....	9
IV.	AKTUALNOŚCI	
1.	Wsparcie dla młodych rolników.....	9
2.	Brak dorszy.....	10
3.	Budżet na rolnictwo w 2008 roku.....	10
4.	Miliony na odnowę wsi.....	10
5.	Ograniczenia w produkcji cukru.....	11
6.	Kozy i owce bez obowiązku kolczykowania.....	12
7.	2% więcej mleka.....	12
8.	Dopłaty bezpośrednie.....	12
9.	Kiedy ruszy PROW?.....	13
10.	Połowy dorszy znów legalne.....	13
11.	Współpraca Izb.....	13
12.	Środki unijne w rolnictwie przyznane w latach 2004-2006.....	14
13.	Kryzys firm nasiennych.....	16
V.	INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA	
1.	Spotkanie koordynacyjne w Wiśle.....	16
2.	Spotkanie szkoleniowe w Lubominie.....	16
3.	Targi rolno-spożywcze w Grüne Woche.....	17
4.	Cykl spotkań szkoleniowych w ramach PROW na lata 2007-2013.....	18
5.	Konkurs „Aktywna Wieś Warmii i Mazur”.....	18

I. SYTUACJA SPOŁECZNO – GOSPODARCZA OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia

W województwie warmińsko – mazurskim utrzymuje się tendencja spadkowa poziomu bezrobocia – na koniec listopada 2007r. liczba bezrobotnych spadła do 97 153 osób. W odniesieniu do stanu z końca października 2007 roku, jest to mniej o 314 osób (o 0,3%). Od początku br., regionalne bezrobocie zmniejszyło się o 30 421 osób, tj. o 23,8%, natomiast w stosunku do listopada ubiegłego roku spadek wynosi 27 602 osoby (22,1%).

Obserwowany od dłuższego czasu spadek bezrobocia w regionie warmińsko – mazurskim ma swoje uwarunkowania przede wszystkim w utrzymującej się dobrej koniunkturze gospodarczej, skutecznej realizacji prozatrudnieniowej strategii polityki rynku pracy, określonej między innymi w Regionalnym Planie Działań na Rzecz Zatrudnienia, a także jest wynikiem realizacji projektów i programów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Na spadek regionalnego bezrobocia wpływ ma również_ względnie stały poziom migracji zarobkowej.

W listopadzie br. odnotowano mniejszą dynamikę spadku poziomu bezrobocia w stosunku do miesiąca poprzedniego – z 1,3% w październiku do 0,3% w listopadzie bieżącego roku. Jednakże w odniesieniu do analogicznego okresu 2006 roku obserwujemy większą dynamikę miesięcznego spadku liczby bezrobotnych. W porównaniu do października 2007 roku, liczba bezrobotnych zmniejszyła się w 11 powiatach województwa warmińsko – mazurskiego, w 10 powiatach poziom bezrobocia wzrósł.

Największy procentowy spadek odnotowano w:

- powiecie iławskim – o 9,4%,
- powiecie elbląskim – o 4,4%,
- mieście Elblągu – o 4,1%,
- mieście Olsztynie – o 3,0%.

Procentowy wzrost bezrobocia odnotowano w:

- powiecie oleckim – o 5,3%,
- powiecie mrągowskim – o 4,3%,
- powiecie piskim – o 3,2%,
- powiecie bartoszyckim – o 2,8%,
- powiecie etckim – o 2,2%,
- powiecie braniewskim – o 2,0%

Analiza zmiany poziomu bezrobocia w poszczególnych powiatach województwa na przestrzeni dwunastu miesięcy (listopad 2006 – listopad 2007) wykazuje, iż spadek bezrobocia miał miejsce we wszystkich powiatach. Największy, roczny procentowy spadek bezrobocia odnotowano w powiecie iławskim (38,5), mieście Olsztynie (34,2%), powiecie oleckim (27,3%) oraz mieście Elblągu (27,0%). Najniższe spadki poziomu bezrobocia miały miejsce w powiatach: mrągowskim (11,1%), braniewskim (11,8%) i bartoszyckim (15,0%).

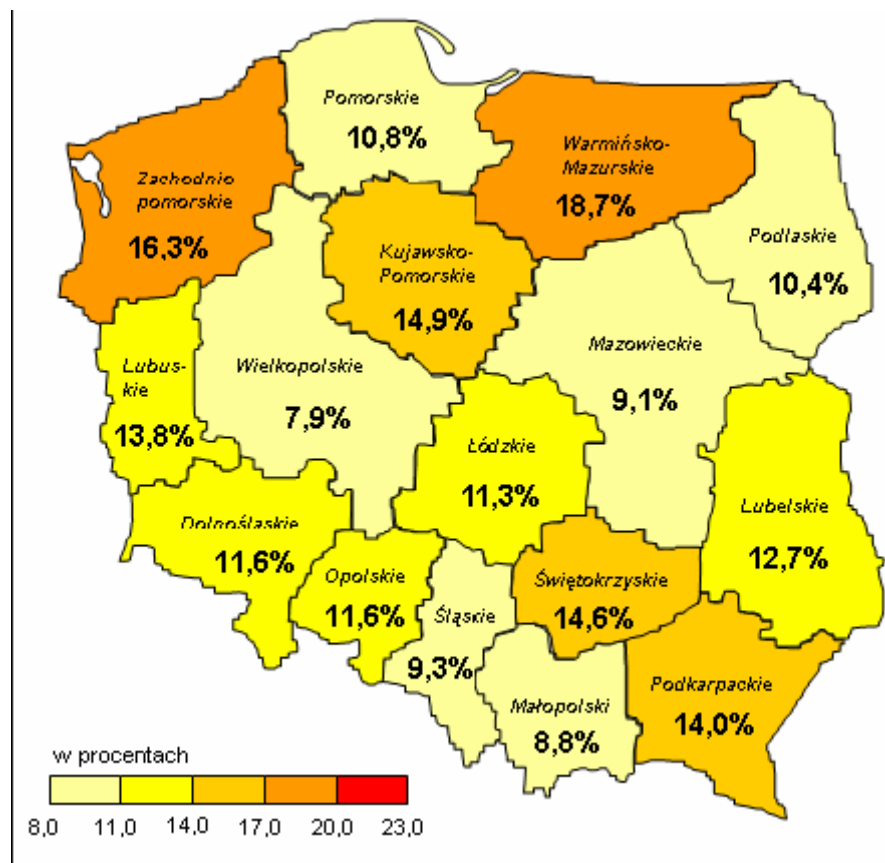
W kraju, w listopadzie 2007 roku, spadek liczby bezrobotnych w porównaniu do października był mniejszy niż w województwie warmińsko – mazurskim i wynosił 0,1%. Od początku roku spadek liczby bezrobotnych w Polsce (25,6%) był wyższy niż średnio w województwie (23,8%) o 1,8 pkt proc. Również roczna dynamika spadku bezrobocia w kraju (24,8%) jest wyższa o 2,7 pkt proc. niż w naszym województwie (22,1%).

Według danych GUS na koniec listopada br., bezrobotni stanowili 18,7% ludności czynnej zawodowo województwa. Jest to najniższy wskaźnik w historii regionu. W porównaniu ze stopą bezrobocia z listopada roku ubiegłego, wskaźnik ten obniżył się o 4,5 pkt. procentowego. Od początku br. roku stopa bezrobocia w regionie obniżyła się o 5,0 pkt. proc.

Stopa bezrobocia, jaką odnotowano w województwie warmińsko – mazurskim na koniec listopada 2007 roku, jest znacznie wyższa niż przeciętnie w kraju, gdzie odnotowano w tym czasie stopę bezrobocia na poziomie 11,2%. Wskaźnik natężenia bezrobocia w regionie warmińsko – mazurskim w listopadzie 2007 roku (18,7%), był wyższy o 7,5 pkt proc. od wskaźnika krajowego (11,2%).

Przed rokiem wskaźnik stopy bezrobocia wynosił 23,7% i był wyższy w porównaniu ze wskaźnikiem na poziomie kraju o 8,8 pkt proc. Świadczy to o zmniejszaniu się dystansu między natężeniem bezrobocia w regionie i w kraju. Mimo tych korzystnych tendencji stopa bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim jest nadal najwyższa w kraju.

Mapa 1. Zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia w Polsce w listopadzie 2007 r.

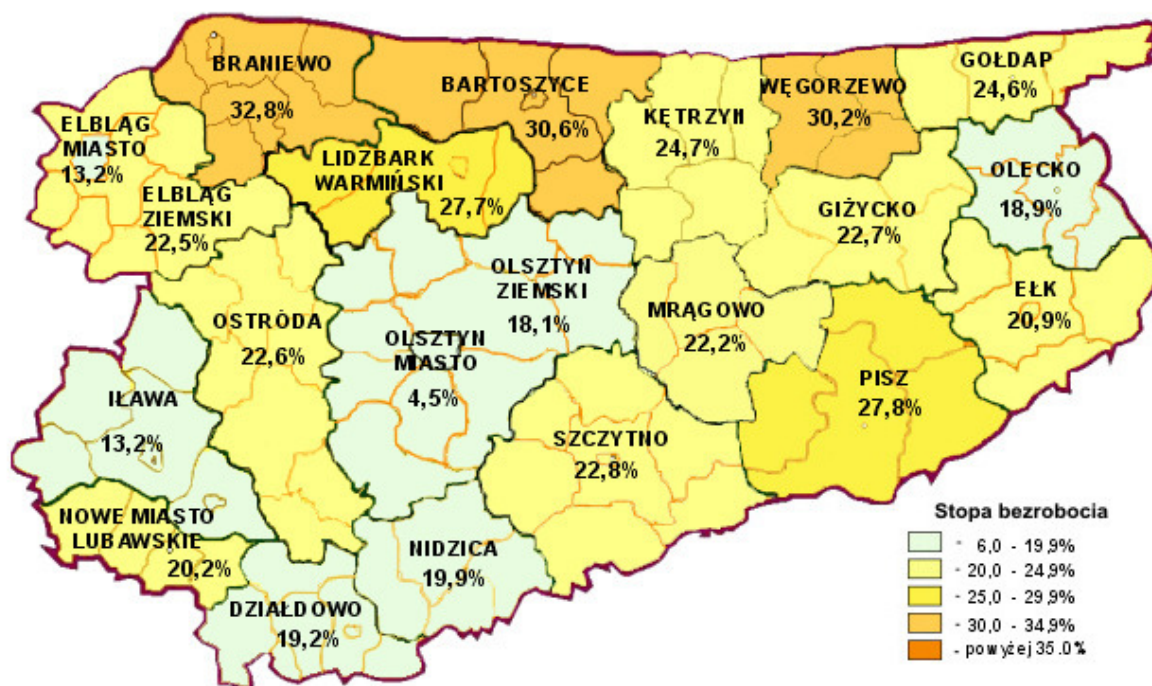

Najwyższa stopa bezrobocia w listopadzie 2007 roku występowała w powiatach:

- braniewskim – 32,8%,
- bartoszyckim – 30,6%,
- węgorzewskim – 30,2%.

Najmniejsza stopa bezrobocia charakteryzowały się:

- miasto Olsztyn – 4,5%,
- miasto Elbląg – 13,2%,
- powiat iławski – 13,2%.

Mapa 2. Stopa bezrobocia w województwie warmińsko – mazurskim w listopadzie 2007

2. Bezrobotni mieszkańcy wsi

Liczba bezrobotnych **zamieszkałych na wsi** wzrosła w porównaniu z końcem poprzedniego miesiąca o 462 osoby i w listopadzie wyniosła 50 094 osoby. Bezrobotni tej grupy, stanowili 51,6% ogółu bezrobotnych, tj. o 0,7 pkt proc. więcej niż przed miesiącem. Przed rokiem, bezrobotni mieszkańcy wsi w liczbie 63 180 osób, stanowili 50,6% ogólnej liczby pozostających bez pracy. Obserwujemy, zatem wzrost udziału tej kategorii bezrobotnych - o 1pkt. proc.

II. FUNDUSZE STRUKTURALNE 2004-2006

1. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich, 2004-2006”.

a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 18.12.2007 rok - ARiMR

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów
1.1 Inwestycje w gospodarstwach rolnych	1 755	256 361 220,16	832	129 865 176,41
1.2 Ułatwianie startu młodym rolnikom	962	48 100 000,00	700	35 000 000,00

1.5 Poprawa przetwórstwa i marketingu artykułów rolnych	100	198 333 381,75	73	165 141 570,89
2.1 Przywrócenie potencjału produkcji leśnej	53	74 710 845,00	39	61 523 726,00
2.4 Różnicowanie działalności rolniczej i zbliżonej do rolnictwa	225	17 831 123,72	131	10 171 255,00
2.6 Rozwój i ulepszanie infrastruktury technicznej związanej z rolnictwem	114	13 043 521,43	67	5 875 121,00
Razem	3 209	608 380 092,06	1 842	407 576 849,30

b. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa warmińsko-mazurskiego – stan na 15.02.2008r. - Urząd Marszałkowski

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów (wydanych decyzji)	Kwota podpisanych umów (decyzji)
2.2 Scalanie gruntów	0	0	0	0
2.3 Odnowa wsi oraz zachowanie i ochrona dziedzictwa kulturowego	268	39 096 250,31	124	19 977 599,00
2.5 Gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi	35	40 559 177,00 (wkład Unii)	32	29 021 916,00 (wkład Unii)
Razem	303	79 655 427,31	156	48 999 515,00

2. SEKTOROWY PROGRAM OPERACYJNY „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb”
a. wdrażanie funduszy strukturalnych w ramach SPO na terenie województwa
warmińsko-mazurskiego – stan na 18.12.2007r.

Działanie	Liczba złożonych wniosków	Kwota wnioskowanej pomocy	Liczba podpisanych umów	Kwota podpisanych umów
1.1 Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów – Złomowanie statków	33	6 645 017,84	33	6 645 017,84
1.2 Dostosowanie nakładu połowowego do zasobów-Przeniesienie statków do krajów trzecich lub zmiana ich przeznaczenia	9	1 810 570,00	8	1 564 973,00
2.2 Odbudowa i modernizacja floty rybackiej	15	2 118 297,60	4	525 472,00
3.2 Chów i hodowla ryb	42	14 692 740,42	17	1 546 211,00
3.3 Rybacka infrastruktura portowa	2	5 884 565,00	2	5 884 565,00
3.4 Przetwórstwo i rynek rybny	25	3 484 782,80	12	1 456 667,00
3.5 Rybołówstwo śródlądowe	12	351 110,69	11	321 635,00
4.1 Rybołówstwo przybrzeżne	22	6 177 438,00	7	1 563 491,00
4.2 Działania społeczno-ekonomiczne	64	2 823 205,03	62	2 716 462,00
4.3 Znajdowanie oraz promowanie nowych rynków zbytu na produkty rybne	4	3 467 570,00	4	3 467 570,00
4.4 Działania organizacji obrotu rynkowego	2	338 890,00		
4.6 Działania innowacyjne	10	15 560 254,39	7	12 285 226,00
Razem	240	63 354 441,77	167	37 977 289,84

III. PLAN ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH

1. Wykaz działań w ramach PROW za rok 2005/2006 – wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 06.02.2008r.

Lp.	Nazwa działania	Ilość wniosków	Ilość wydanych decyzji (pozytywnych i odmownych)	Zrealizowane płatności (mln zł) *
1	Renty strukturalne	1 966	1 876	76,82***
2	Wspieranie gospodarstw niskotowarowych	2 829	2 701	20,62***
3a	Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)- kampania 2004	26 932	26 923	86,36
3b	Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)- kampania 2005	30 429	30 410	92,78
3c	Wspieranie działalności rolniczej na obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)- kampania 2006	31 104	31 077	94,76
4a	Wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt-wnioski złożone po raz pierwszy	2 701	2 545	53,87***
5a	Zalesianie gruntów rolnych – kampania 2004	249	207	70,06***
5b	Zalesianie gruntów rolnych – kampania 2005	438	388	
5c	Zalesianie gruntów rolnych – kampania 2006	530	492	
6	Dostosowanie gospodarstw rolnych do standardów Unii Europejskiej	4 417	4 361	157,88
7	Wspieranie grup producentów rolnych	3	3	0,86

* - stan na 30.11..2007r.

** - ilość producentów rolnych, którzy przystąpili do PRS w latach 2004-2006

***- płatności zrealizowane dla wniosków złożonych po raz pierwszy oraz wniosków kontynuacyjnych

2. Wykaz działań w ramach PROW na lata 2007-2013 –wg danych Oddziału Regionalnego ARiMR – stan na dzień 01.02.2008r.

PROW 2007-2013	Ilość złożonych wniosków	Wnioskowana kwota
Działanie: Renty Strukturalne	355*	355 673,94
Działanie: Zalesianie gruntów rolnych i innych niż rolne – schemat I	203*	10 215 358,12
Działanie: Grupy producentów rolnych	7	**

* liczba wszystkich złożonych wniosków aktualnie rozpatrywanych w biurach powiatowych (bez wycofanych, anulowanych itp.)

** wnioskowana kwota uległa zmianie ze względu na złożone zmiany do wniosków o przyznanie pomocy na zalesianie gruntów rolnych

3. Realizacja płatności bezpośrednich do gruntów rolnych na dzień 05.02.2008r.

	Płatności bezpośrednie do gruntów rolnych
Liczba rolników ubiegających się o płatności w kampanii 2006	44 076
Ilość decyzji o przyznaniu płatności lub o odmowie przyznania płatności , które zostały wysłane do beneficjentów w kampanii 2006	44 072
Liczba rolników ubiegających się o płatności w kampanii 2007	43 818

V. AKTUALNOŚCI

1. Wsparcie dla młodych rolników

Wsparcie dla młodych rolników to 50 tysięcy złotych na tak zwany dobry start. Pomoc ta ma przyczynić się do zmiany pokoleniowej na wsi a tym samym do zwiększenia konkurencyjności gospodarstw. Jednym z podstawowych warunków, jaki trzeba spełnić, aby ubiegać się o premię to odpowiednio krótki staż pracy we własnym gospodarstwie. I tu dla wielu rolników zaczyna się problem. Bo czas działa na ich niekorzyść.

Resort rolnictwa uspokaja. Wnioski tych rolników, którym upływa roczny okres od przejścia gospodarstwa będą rozpatrywane w pierwszej kolejności. Wszystko wskazuje na to, że ten termin będzie wydłużony. W programie jest jeszcze sporo niewiadomych. Jedną z nich to, jaki będzie sposób składania dokumentów. Inne dotyczą wielkości gospodarstwa i wykształcenia młodych rolników. Zgodnie z prawem termin naboru dokumentów zostanie ogłoszony dwa tygodnie wcześniej. Wtedy też będzie wiadomo kto spełnia wymagania aby ubiegać się o premię dla młodych rolników.

2. Brak dorszy

Mimo, że unijny zakaz połowów dorszy przestał obowiązywać, to polscy rybacy wciąż nie mogą łowić ryb, ponieważ resort rolnictwa na czas nie wydał odpowiednich zezwoleń. Problem rybaków jest na tyle większy, że brak ministerialnych dokumentów, zmusza ich do postoju w porcie. Brak akceptacji resortu oznacza całkowity zakaz połowów na Bałtyku. Po kilkumiesięcznej, przymusowej przerwie w połowach dorszy, zdenerwowaniu rybaków nie ma się co dziwić. Wielu z nich respektując unijny zakaz połowów ryb, czekało na jego zniesienie. Każdy dzień postoju oznaczał dla nich straty. Nowy rok miał to zmienić. Ale okazało się, że nie dość, że dorszy wciąż nie wolno łowić, to zakaz połowów zaczął obowiązywać także na inne gatunki ryb. Resort rolnictwa wciąż nie wydał bowiem tegorocznych zezwoleń połowowych.

Tegoroczny limit połowowy na dorsze wynosi ponad 12 tysięcy ton. Polskim rybakom przypadnie jednak mniej. Komisja Europejska zdecydowała o jego zmniejszeniu o 800 ton. To kara za złamanie we wschodniej części Bałtyku.

Zdaniem resortu, rybacy, którzy przestrzegali zakazu i nie wykorzystali przyznanych im limitów połowowych mogą liczyć na odszkodowania. Projekt rozporządzenia w tej sprawie powinien już trafić do uzgodnień międzyresortowych. Rząd cały czas zastanawia się też nad ukaraniem tych, którzy podczas obowiązywania zakazu łamali unijne prawo i nielegalnie wypływali w morze.

3. Budżet na rolnictwo w 2008 roku

Zwiększenia wydatków na rolnictwo w tegorocznym budżecie o 180 milionów złotych żądają senatorowie. Dodatkowe środki mają pójść między innymi na zwalczanie choroby Aujeszkiego oraz szkoły rolnicze.

Zdaniem senatorów najwięcej dodatkowych środków - 90 milionów złotych - niezbędnych jest dla Inspekcji Weterynaryjnej. Powinna się ona zająć zwalczaniem choroby Aujeszkiego w całym kraju, a nie jak jest do tej pory tylko w jednym województwie. Takie poprawki zgłaszali już posłowie, ale ostatecznie zostały one odrzucone. Choroba Aujeszkiego nie jest groźna dla ludzi. Dla trzody chlewnej jest śmiertelna. W Polsce nie występuje, ale ponieważ nie możemy tego uwodnić wiele państw Unii Europejskiej zakazuje importu żywych świń z Polski.

Zwiększenia wydatków na zwalczanie choroby Aujeszkiego domaga się także samorząd lekarsko-weterynaryjny. W opinii jego przedstawicieli obecne środki są dalece niewystarczające. Senat chce także dodatkowych 40 milionów złotych dla szkół rolniczych oraz 50 milionów złotych dla Agencji Restrukturyzacji. Pieniądze te miałyby być przeznaczone na transport padłych zwierząt oraz oprocentowanie do kredytów rolniczych.

4. Miliony na odnowę wsi

Dużo większe środki i więcej instytucji do których mogą trafić. W ministerstwie rolnictwa dobiegają końca prace nad nową edycją programu odnowy wsi.

Program na lata 2004-2006 to ponad 400 milionów złotych, które trafi do blisko 2 tysięcy gmin. Pieniądze przeznaczano głównie na poprawę wizerunku gmin. O wsparcie mogły występować samorządy gmin wiejskich i miejsko-wiejskich liczące nie więcej niż 5 tysięcy mieszkańców. I ta zasada się nie zmieniła. Rozszerzono tylko

listę chętnych. W tej chwili ten katalog został rozszerzony o kościoły, związki wyznaniowe oraz organizacje pozarządowe.

Jest o co zabiegać, bo pomoc finansowa dla jednej miejscowości to zwrot 75% kosztów kwalifikowanych. Nie może to być jednak więcej niż 500 tysięcy złotych na cały okres programowania. Ale też nie mniej niż 25 tysięcy na realizację jednego projektu.

75% - zwrot kosztów kwalifikowanych

500 tys. złotych - maksymalna kwota dofinansowania

25 tys. złotych – minimalne dofinansowanie jednego projektu

Tak jak poprzednio będzie też możliwość łączenia tych środków z innymi działaniami. Między innymi na projekty związane z ochroną zabytków będzie można ubiegać się o tak zwaną promesę ministra kultury.

Wnioski o przyznanie dofinansowania będą przyjmowane przez urzędy marszałkowskie. Najważniejszy dokument jaki należy przygotować to plan odnowy miejscowości. Powinien on pokazywać jaki jest jej stan obecnie oraz jaki będzie po realizacji projektu.

W obecnej perspektywie finansowej działanie przewidziane jest jego uruchomienie na pierwszy kwartał 2008 roku. Pieniądze na ten cel będzie można dostać także programu Leader realizowanego za pośrednictwem tak zwanych Lokalnych Grup Działania.

5. Ograniczenia w produkcji cukru

Restrukturyzacja branży cukrowniczej to skutek postanowień Komisji Europejskiej, w myśl których produkcja cukru w Europie ma zostać ograniczona o 6 milionów ton. Oznacza to także spadek cen cukru i buraków.

Tuż przed świętami Krajowa Spółka Cukrowa (największy producent cukru w Polsce – 40% udziału w rynku), ogłosiła oficjalnie swój plan restrukturyzacji. Od tego czasu nasilają się protesty plantatorów i pracowników cukrowni, których te zmiany dotkną najbardziej. Zamknięta ma być cukrownia w Lublinie i zlikwidowana uprawa buraków: częściowo z okolicznych powiatów oraz prawie całkowicie z rejonu dawnej cukrowni Częstocice (świętokrzyskie + mazowieckie), skąd buraki również były dowożone do Lublina. Przewiduje się też całkowitą likwidację upraw w rejonie kontraktacyjnym cukrowni Łapy.

W całym kraju – w ramach Krajowej Spółki Cukrowej – redukcja praw do uprawy i dostawy buraków dotknie 6265 plantatorów (areal 11925 ha - co odpowiada 558,182 tonom buraków albo 91,2 tys. tonom cukru).

Decyzją KE Polska musi zredukować produkcję cukru aż o 13,5%. Co oznacza, że w sumie produkcja cukru kwotowego w naszym kraju musi być zmniejszona o ponad 220 tysięcy ton - w tym produkcja Krajowej Spółki Cukrowej o 91,2 tysiące ton. Za dobrowolną rezygnację z uprawy buraków i produkcji cukru będą przysługiwały rekompensaty – rolnikom i zakładom. Na decyzję w tej sprawie branża ma czas do końca stycznia tego roku. Jeśli terminy nie zostaną dotrzymane KE zapowiada przymusowe redukcje produkcji, ale już bez rekompensat.

Rolnikom nie podoba się jednak sposób, w jaki Krajowa Spółka Cukrowa chce przeprowadzić restrukturyzację. Uważają, że przede wszystkim powinna być wzięta

pod uwagę ich wola, bo są i tacy, którzy chcą dobrowolnie zrezygnować z uprawy. Wnioski o zrzeczenie się limitu złożyło do ARR ponad 12 tysięcy plantatorów. Wielu uprawa przestała się opłacać. Innych zachęciły odprawy. Jeszcze inni boją się po prostu, że cukrownie mogą zerwać z nimi współpracę, a wtedy nie tylko nie będą mieli komu sprzedać buraków, ale i nie dostaną żadnego odszkodowania. Plantatorzy uważają, że Krajowa Spółka Cukrowa łamie ustawę z 2001 roku o restrukturyzacji rynku cukru, która gwarantuje plantatorom prawo do limitów i prawo do rozporządzania nimi.

6. Kozy i owce bez obowiązku kolczykowania

Hodowcy kóz i owiec nie będą mieli obowiązku zakładania zwierzętom chipów. Unia Europejska wycofała się z tego pomysłu na 2 lata. Lekarze weterynarii przypominają jednak, że obowiązek znakowania jest konieczny, a elektroniczne chipy są najbardziej skuteczne.

Zamiana zwykłego kolczyka na elektroniczny chip to dla hodowców kóz i owiec spory wydatek. Zwykłe kolczyki kosztują około 3 złotych, chipy są ponad dwukrotnie droższe. Na zbyt duże obciążenia finansowe narzekali również rolnicy z innych krajów Wspólnoty. W efekcie Bruksela postanowiła wycofać się z wprowadzonego od nowego roku nowego sposobu znakowania kóz i owiec. W Sejmie niedługo rozpoczną się prace nad zmianą odpowiedniej ustawy. Lekarze weterynarii przypominają jednak, że bezpieczeństwo konsumentów musi kosztować. A chipy są najlepszą metodą kontroli zwierząt gospodarskich. Obowiązek elektronicznego znakowania kóz i owiec wejdzie w życie za dwa lata, ale ci, którzy chcą mogą zrezygnować z tradycyjnych kolczyków już teraz.

7. 2% więcej mleka

Narodowa kwota mleczna będzie od przyszłego sezonu zwiększona o 2% - zdecydował Komisja Europejska. Zdaniem mleczarni to minimum ustępstw ze strony Brukseli. Dla rolników oznacza to, że także w przyszłym sezonie nie zapłacą kar za przekroczenie swoich limitów produkcyjnych.

Rolnicy, którzy w ostatnim czasie chcieli zwiększyć produkcję mleka mieli duży kłopot. Z jednej strony mleczarnie windowały ceny skupu, z drugiej gospodarze musieli pamiętać, że rok temu za przekroczenie unijnych limitów musieli zapłacić 240 milionów złotych kary. Decyzja Komisji Europejskiej spowoduje, że w sezonie 2008/2009 podobnie jak w tym roku kar nie będzie. Zwiększenie o 2% narodowej kwoty mlecznej branża przyjęła z zadowoleniem. Wprawdzie żądania była większe, ale przynajmniej na razie rozwiązuje to problem. Komisja Europejska podtrzymuje swoje stanowisko, aby po 2015 roku całkowicie zlikwidować system limitowania produkcji we Wspólnocie.

8. Dopłaty bezpośrednie

Teoretycznie jest na to czas do końca czerwca, ale wszyscy chcieliby już mieć je na kontach. Rolnicy z coraz większą niecierpliwością czekają na wypłatę dopłat bezpośrednich. Powód to drożące środki do produkcji.

Do tej pory Agencja Restrukturyzacji wydała ponad milion decyzji dotyczących dopłat bezpośrednich a pieniądze trafiły do prawie połowy rolników. Zdaniem ekspertów większość otrzymanych środków rolnicy przeznaczają na produkcję.

Rolnicy przyznają, że przy obecnych cenach nawozów czy paliwa bez dopłat byłoby bardzo trudno prowadzić gospodarstwo.

Najdłużej na dopłaty bezpośrednie będą czekać w tym roku rolnicy, którzy ubiegają się o dodatkową płatność cukrową. Na początku lutego natomiast Agencja Restrukturyzacji planuje wypłatę dotacji do roślin energetycznych.

9. Kiedy ruszy PROW?

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich to dokument, od którego zależy kto i ile pieniędzy otrzyma z unijnych funduszy w latach 2007-2013. Obecna ekipa rządząca jeszcze przed wyborami krytykowała sposób rozdziału pieniędzy oraz tempo uruchamiania kolejnych programów pomocy dla rolników. Zapowiadano zmiany. Zamiast tego zapadła cisza. Autorzy obecnej wersji Planu Rozwoju Obszarów uważają, że dokument jest bardzo dobrze przygotowany, a żadne zmiany nie są potrzebne. Resort rolnictwa obiecuje, że jeszcze w tym roku uruchomi wszystkie działania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

10. Połowy dorszy znów legalne

Od dnia 16 stycznia 2008 roku polscy rybacy mogą rozpocząć legalne połowy na Bałtyku. Zaczęły do nich trafiać specjalne zezwolenia, które umożliwiają wypływanie w morze. Z posiadania tych dokumentów po raz pierwszy zwolniono właścicieli małych kutrów, zajmujących się łowieniem dorszy.

Zezwolenia połowowe, wydawane przez resort rolnictwa trafiły do rybaków z ponad 2 tygodniowym opóźnieniem. W tym czasie właściciele kutrów musieli wstrzymać działalność. Otrzymywane przez rybaków dokumenty, dokładnie określają sposób i warunki wykorzystania przyznanego limitu połowowych ryb, w tym także dorszy. I właśnie do tych przepisów rybacy mają największe zastrzeżenia. Według wytycznych, 35% tegorocznego limitu na dorsze, polscy rybacy powinni wykorzystać do końca marca, a następną taką samą ilość przez kolejne 3 miesiące. Pozostała ilość dorszy będzie mogła zostać wyłowiona w okresie od września do końca grudnia. Przy wydaniu rozporządzenia o zasadach połowów dorszy, resort rolnictwa uwzględnił kary, jakie Komisja Europejska nałożyła na Polskę za nieprzestrzeganie ubiegłorocznego zakazu łowienia tych ryb. Dlatego naszym rybakom w tym roku przypadnie o 800 ton dorszy mniej niż ustalono wcześniej. Na tym jednak nie koniec. Jak zapowiada resort rolnictwa. Ci, którzy wbrew zakazom, wypływali w ubiegłym roku na połów dorszy, powinni się teraz liczyć z dodatkowymi karami finansowymi. Decyzją Komisji Europejskiej, Polsce przypada ponad 12 tysięcy ton dorszy. W wyniku ubiegłorocznych nielegalnych połowów, będziemy musieli w ciągu 4 lat zrezygnować z 8 tysięcy ton tych ryb.

11. Współpraca Izb

Polskie i francuskie izby rolnicze porozumiały się w sprawie zacieśnienia współpracy i obrony Wspólnej Polityki Rolnej. Chcemy utrzymania dopłat bezpośrednich oraz sprzeciwiamy się zniesieniu limitowania produkcji mleka.

Polska i Francja stają się w Unii Europejskiej największymi obrońcami obecnego kształtu wspólnej polityki rolnej. W zeszłym roku rozmowy na ten temat odbyli dwaj ministrowie rolnictwa Michel Barnier i Marek Sawicki. Teraz o tym samym dyskutowali szefowie Izb Rolniczych. Francuzi mają nawet gotowy plan jak do

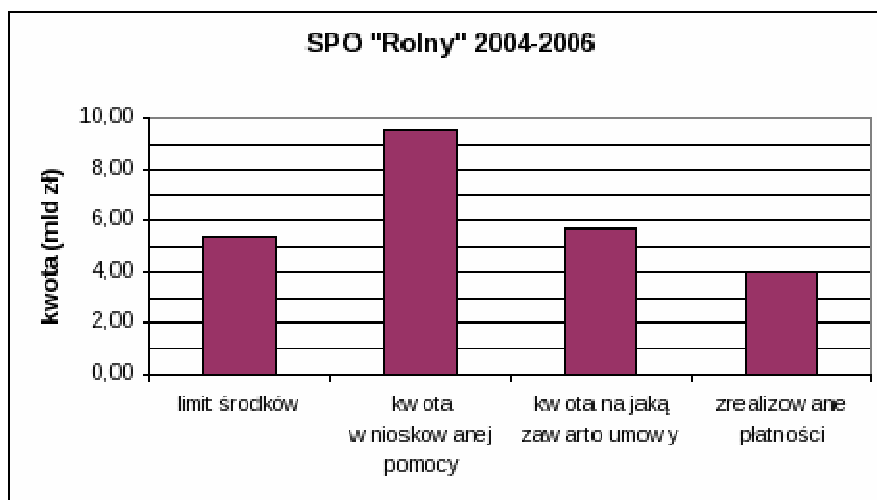
tego nie dopuścić. Ich zdaniem decyzje w sprawie unijnej polityki rolnej powinny zapaść już w tym roku. Zdaniem francuskiego i polskiego samorządu rolniczego Unii Europejskiej potrzebna jest silna polityka rolna, która zapewniła by Wspólnocie bezpieczeństwo żywnościowe, a gospodarzom godziwe dochody.

12. Środki unijne w rolnictwie przyznane w latach 2004-2006

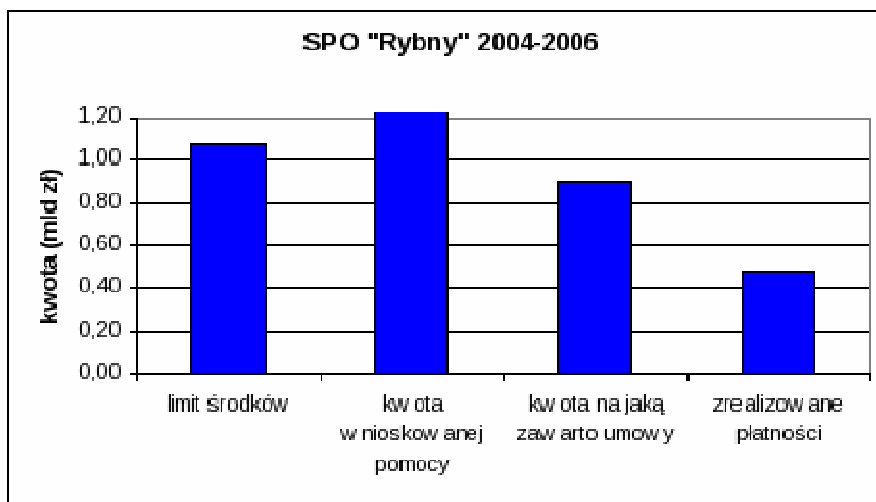
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa zawarła w minionym roku z rolnikami ponad 2,2 tys. umów na dofinansowanie inwestycji w gospodarstwach rolnych. Umowy te dotyczą wniosków złożonych w ramach dodatkowego naboru na „Inwestycje w gospodarstwach rolnych” wspierane z Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” (na lata 2004-2006). Z dofinansowania realizowanych inwestycji w gospodarstwach rolnych skorzystało w sumie ponad 20 tys. rolników.

Dodatkowo ARiMR przyjmowała wnioski 16 kwietnia 2007 r. Środki na ten cel zostały wygoszparowane z całego SPO i skierowane na dofinansowanie inwestycji w gospodarstwach rolnych. Do dyspozycji rolników było blisko 220 mln zł. Zawarte z rolnikami umowy w pełni wyczerpały pieniądze skierowane z Sektorowego Programu Operacyjnego na „Inwestycje w gospodarstwach rolnych”. W sumie na wnioski składane wcześniej i te z dodatkowego naboru (z 16 kwietnia) dotyczące „Inwestycji w gospodarstwach rolnych” realizowanych w ramach SPO 2004-2006 rolnicy otrzymali z ARiMR dofinansowania w wysokości ponad 2,2 mld zł. ARiMR przełała na rachunki bankowe rolników, którzy zrealizowali już inwestycje, blisko 2 mld zł. Najczęściej realizowanymi inwestycjami był zakup maszyn rolniczych.

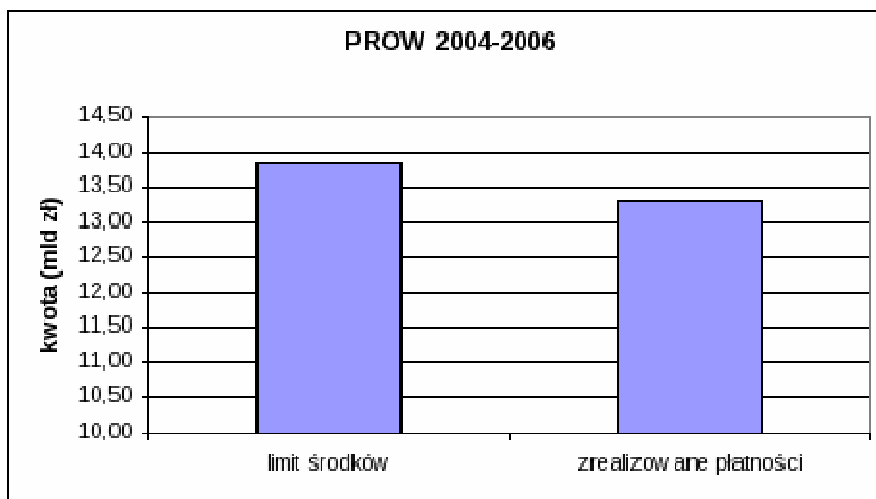
Na wszystkie działania realizowane w ramach SPO „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich” 2004-2006 ARiMR wypłaciła rolnikom i przedsiębiorcom ok. 4,5 mld zł. Kolejne płatności są realizowane. Do dyspozycji rolników było w tym programie sektorowym łącznie 5,4 mld zł. Wszystkie te środki zostały zakontraktowane i Agencja podpisała z beneficjentami umowy na ich wydatkowanie. Najwięcej pieniędzy ARiMR wypłaciła na dofinansowanie inwestycji w gospodarstwach rolnych (wspomniane wyżej 2 mld zł). Blisko 1 mld zł trafił już na rachunki przedsiębiorców, którzy modernizowali przetwórstwo i rozwijali marketing artykułów rolnych. Około 250 mln zł pochłonęło dofinansowanie przedsięwzięć skierowanych na różnicowanie działalności rolniczej i tworzenie na wsi alternatywnych źródeł dochodu. Rolnikom, którzy rozwijali i ulepszali infrastrukturę techniczną ARiMR wypłaciła dotychczas ze środków przeznaczonych na SPO Rolnictwo ponad 100 mln zł.

W ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Rybołówstwo i przetwórstwo ryb” 2004-2006 ARiMR zrealizowała dotychczas płatności na kwotę blisko 0,5 mld zł. Na ten program ARiMR miała w dyspozycji blisko 1,1 mld zł. Beneficjenci wnioskowali w sumie o dotacje w wysokości 1,4 mld zł. Dotychczas ARiMR zawarła umowy na wypłatę blisko 900 mln zł.

W Planie Rozwoju Obszarów Wiejskich 2004-2006, tak jak w SPO Rolnym, Agencja zakontraktowała wszystkie dostępne środki finansowe. Dotychczas wypłaciła rolnikom ok. 14 mld zł.

Przy finansowaniu programów realizowanych w latach 2004-2006 przez ARiMR obowiązuje zasada n+2. Wypłata pieniędzy w ramach umów zawartych z rolnikami i przedsiębiorcami z sektora rolno-spożywczego jest możliwa w okresie dwuletnim od momentu ich zawarcia. Ta zasada gwarantuje, że środki finansowe mogą być w pełni wykorzystane.

13. Kryzys firm nasiennych

Nowe unijne przepisy zakazały dofinansowanie firm nasiennych przez budżet państwa. W związku z powyższym grozi im upadłość. Tymczasem zapotrzebowanie na kwalifikowany materiał nasienny w najbliższych latach będzie rosło.

W kraju jest obecnie około 130 firm nasiennych należących do skarbu państwa. Do tej pory korzystały one z Funduszu Postępu Biologicznego. Ale unijne przepisy od Nowego Roku zakazały tej formy pomocy publicznej. W tej sytuacji spółkom państwowym odciętym od pomocy państwa grozi bankructwo. Zdaniem Polskiej Izby Nasiennej jedynym ratunkiem dla branży jest jej szybka prywatyzacja. Upadek firm nasiennych byłby tym bardziej dotkliwy, że popyt na kwalifikowany materiał siewny będzie rósł. Prognozy mówią, że w ciągu najbliższych 25 lat zapotrzebowanie na zboża wzrośnie prawie o połowę. Ponieważ szansę na zwiększenie areału są niewielkie, jedynym wyjściem jest poprawa wydajności już istniejących upraw. A zboża potrzebne są nie tylko na cele konsumpcyjne. W ostatnich latach produkcja i sprzedaż kwalifikowanego materiału siewnego spadła w Polsce z 400 do 80 tysięcy ton.

V. INFORMACJE Z DEPARTAMENTU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH I ROLNICTWA

1. Spotkanie koordynacyjne w Wiśle

W dniach 9-11 stycznia 2008 r. w Wiśle odbyło się spotkanie koordynacyjne na temat części działań delegowanych do samorządów województw w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, a także zagadnień związanych z Pomocą Techniczną i procesem akredytacji Samorządów Województw. W spotkaniu uczestniczyli: przedstawiciele 16 województw, pracownicy Biura Pomocy Technicznej oraz Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz przedstawiciele Biura Zadań Delegowanych i Audytu Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Spotkanie miało na celu omówienie z samorządami województw projektów rozporządzeń („Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej”, oś IV Leader oraz zagadnień związanych z Pomocą Techniczną) dotyczących działań delegowanych PROW 2007-2013.

2. Spotkanie szkoleniowe w Lubominie

W dniu 8 stycznia 2008 roku Pan Tomasz Piłat uczestniczył w spotkaniu szkoleniowym z przedstawicielami gminy Lubomino celem omówienia działań wdrażanych przez Departament w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

3. Targi rolno-spożywcze w Grüne Woche

W dniach 18-27 stycznia 2008 roku w Berlinie odbyły się Międzynarodowe Targi Grüne Woche. Są to największe targi w Europie. Dają możliwość dotarcia do 82 milionów niemieckich klientów i zaprezentowania się krajom Unii Europejskiej. Wystawiać się na nich mogą firmy branży rolno-spożywczej z całego świata.

Tegoroczne targi to ich 72 edycja. Wystawionych było 26 ogromnych pawilonów. W nich prawie 2 tysiące wystawców z 60 krajów – głównie Europy, ale też bliskiego i dalekiego Wschodu, Orientu i Afryki.

Targi obserwował Pan Jarosław Sarnowski – Dyrektor Departamentu i Pan Dariusz Sargalski.

4. Cykl spotkań szkoleniowych w ramach PROW na lata 2007-2013

Pracownicy Departamentu uczestniczą w spotkaniach szkoleniowych z sołtysami, wójtami, burmistrzami, starostami z województwa warmińsko-mazurskiego, na których omawiane są zagadnienia dotyczące działań, które będą wdrażane przez Departament w ramach PROW na lata 2007-2013.

5. Konkurs „Aktywna Wieś Warmii i Mazur”

Ogłoszono III edycję konkursu „Aktywna Wieś Warmii i Mazur”. Konkurs ma na celu dofinansowanie przedsięwzięć, które mają na celu zaktywizowanie środowisk wiejskich do pielęgnowania tradycji oraz zachowania dziedzictwa kulturowego lokalnych środowisk, integrację społeczności wiejskiej, a także wyzwolenie dużego zaangażowania i aktywności do podejmowania nowych inicjatyw na rzecz rozwoju środowiska lokalnego.

Biuletyn opracowano na podstawie danych:

- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Agencji Nieruchomości Rolnych,
- Agencji Rynku Rolnego,
- Wojewódzkiego Urzędu Pracy,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich i Rolnictwa,
- oraz informacji prasowych.